

ÎNCHEIERE

26 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii Sveatoslav Moldovan, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către reprezentantul lui Octavian Boțan, avocatul Alexandru Marginea,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Nicolae Scutelnic împotriva lui Octavian Boțan, Elenei Ceban, Igor Ceban, Iurie Parascan și Vitalie Todirean cu privire la repararea prejudiciului material,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de către reprezentantul lui Nicolae Scutelnic, avocatul Viorel Chetrușca, casată hotărârea Judecătoriei Râșcani, municipiul Chișinău din 15 martie 2016 și emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a ț ă:

La data de 12 mai 2015, Nicolae Scutelnic a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Octavian Boțan, Elenei Ceban, Igor Ceban, Iurie Parascan și Vitalie Todirean cu privire la repararea prejudiciului material.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în luna iulie 2014, a negociat cu Octavian Boțan condițiile de cumpărare a automobilului de model Mercedes E-220, cu numărul de înmatriculare P 889 CE și fiind asigurat de către acesta că, deține legal automobil, i-a achitat suma de 3 000 Euro, fără a solicita întocmirea unei recipise drept confirmare a tranzacției.

Menționează că, conform explicațiilor lui Octavian Boțan date SUP a IP Rezina, acesta câștigă banii prin procurarea, repararea și vânzarea automobilelor, iar în luna iulie 2014, a cumpărat de la Radu Chiriac automobilul de model Mercedes E-220, cu numărul înmatriculare P 889 CE, pe care ulterior l-a vândut lui Nicolae Scutelnic la preț de 3 000 Euro.

Relevă că, dorind să-și perfecteze actele de proprietate asupra automobilului, a contactat-o pe Elena Ceban, proprietara înregistrată a automobilului și în urma discuțiilor cu soțul acesteia, Igor Ceban au convenit să se întâlnească pentru a perfectă actele.

Astfel, la data de 04 septembrie 2014, s-a întâlnit în or. Rezina cu Elena Ceban, Igor Ceban, Iurie Parascan și alte persoane, iar în loc de perfectarea actelor,

a fost deposedat de automobilul de model Mercedes E-220, cu nr. de înmatriculare P 889 CE, fiindu-i luat cu forța și pașaportul tehnic de către Iurie Parascan.

Totodată, din discuțiile cu aceștia, a aflat că, Elena Ceban a vândut automobilul de model Mercedes E-220 lui Vitalie Todirean la prețul de 4 000 Euro, înregistrând încă o datorie în mărime de 1 750 Euro, ce urma a fi achitată până la data de 30 septembrie 2014, conform recipisei prezentate organului de urmărire penală Rezina de către Vitalie Todirean.

Declară că, Elena Ceban, fiind susținută de Igor Ceban și Iurie Parascan, l-a deposedat de automobilul de model Mercedes E-220, dar i-a lăsat cheile automobilului și i-a promis să îl restituie și să-i perfecteze actele în cazul în care, Vitalie Todirean va achita datoria.

Afirmă că, în această situație și realizând că, a devenit victima unor samavolnicii și escrocherii, s-a adresat cu plângere la organele de urmărire penală Rezina.

Relevă că, din momentul vinderii automobilului de model Mercedes E-220, cu nr. de înmatriculare P 889 CE lui Vitalie Todirean, transmiterii benevole a actelor și cheilor, ambele părți au recunoscut faptul existenței tranzacției, iar Elena Ceban nu mai deține dreptul de proprietate asupra automobilului. Astfel, Vitalie Todirean era în drept să vândă automobil altei persoane, ca în final acesta să ajungă la Octavian Boțan, păstrând în același timp obligația de plată a prețului automobilului față de Elena Ceban.

Indică că, după procurarea automobilul de model Mercedes E-220, a investit în reparația acestuia suma de 600 Euro.

Susține că, toate eforturile de soluționare a litigiului pe cale amiabilă s-au soldat cu eșec, din care motiv, la data de 21 aprilie 2015, a expediat în adresa lui Octavian Boțan o declarație, prin care i-a comunicat faptul rezolvirii tranzacției, solicitându-i restituirea sumei de 3 600 Euro în termen de trei zile, însă aceasta nu a fost executată.

Solicită încasarea în mod solidar de la Octavian Boțan, Elena Ceban, Igor Ceban, Iurie Parascan și Vitalie Todirean a sumei de 3 600 Euro, cu titlu de prejudiciu material și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 15 martie 2016 a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Respingând acțiunea, prima instanță și-a argumentat concluzia prin faptul că, conform procurii din 03 iulie 2014, eliberată de proprietara automobilului litigios, Elena Ceban în numele lui Vitalie Todirean, acestuia i-au fost transmise doar drepturile de întreținere și conducere a automobilului, nefiind indicat dreptul de înstrăinare, însă Vitalie Todirean, contrar împuternicirilor stipulate în procura din 03 iulie 2014, a înstrăinat automobilul, care în final a fost procurat de către Nicolae Scutelnic de la Octavian Boțan la prețul de 3 000 Euro, fără încheierea unui contract de vânzare-cumpărare conform normelor legale, acesta îmbrăcând doar forma verbală, făcând trimitere la prevederile art. 210 alin. (1) din Codul civil și pct. 1.7 din Anexa nr. 2 a Hotărârii Guvernului RM nr. 1047 din 08 noiembrie 1999 cu privire la regulile de înmatriculare a mijloacelor de transport.

Totodată, prima instanță a reținut că, la momentul procurării automobilului, reclamantul a primit certificatul de înmatriculare a automobilului, fiind vizibil și acceptat faptul că, acesta aparține cu drept de proprietate Elenei Ceban și

nicidecum lui Octavian Boțan, de la care a primit automobilul și căruia i-a transmis suma de 3 000 Euro, la fel, nu a fost probat faptul restituirii automobilului de către reclamant.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2016 a fost admis apelul declarat de către reprezentantul lui Nicolae Scutelnic, avocatul Viorel Chetrușca, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre, prin care a fost admisă parțial acțiunea și a fost încasată din contul lui Octavian Boțan în beneficiul lui Nicolae Scutelnic suma de 3 600 Euro și taxa de stat în mărime de 3 815 lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Instanța de apel, ajungând la o astfel de soluție, a reiterat că, Octavian Boțan nu a prezentat careva înscrisuri, ce ar confirma dreptul său de a înstrăina automobilul de model Mercedes E-220, cu nr. de înmatriculare P 889 CE, iar faptul vânzării automobilului lui Nicolae Scutelnic se confirmă prin declarațiile lui Octavian Boțan oferite organului de urmărire penală, făcând trimitere la prevederile art. 123 alin. (6) și art. 131 alin. (4) CPC.

Astfel, raportul litigios izvorăște din acțiunile ilegale de vânzare-cumpărare a automobilului realizate de către o persoană neîmputernicită, Octavian Boțan, care a încasat de la Nicolae Scutelnic suma de 3 000 Euro, în lipsa unui temei juridic, iar suportarea de către ultimul a cheltuielilor în sumă de 600 Euro pentru repararea automobilului de model Mercedes E-220, cu nr. de înmatriculare P 889 CE se confirmă prin actul de efectuare a lucrărilor pentru automobilul menționat, întocmit de către ÎI „Bileac Leonid” la cererea lui Nicolae Scutelnic, care, urmare a viciilor admise de către Octavian Boțan, a fost privat de posibilitatea de a beneficia de reparația efectuată.

La data de 21 decembrie 2016, reprezentantul lui Octavian Boțan, avocatul Alexandru Marginea a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece au fost încălcate normele de drept material și, anume, a fost aplicată legea care nu trebuia să fie aplicată, a fost interpretată eronat legea și nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea justă a pricinii.

Menționează că, automobilul de model Mercedes E-220 cu nr. P 889 CE, este înmatriculat pe numele Elenei Ceban de către autoritățile Transnistrene, fapt confirmat prin certificatul de înmatriculare, care nu sunt recunoscute pe teritoriul Republicii Moldova și, prin urmare, nu pot produce efecte juridice pe teritoriul Republicii Moldova.

Invocă că, instanțele de judecată la soluționarea litigiului, urmau să dea apreciere probelor și, anume, dacă procura din 03 iulie 2014 are efect retroactiv pentru a influența tranzacțiile care au avut loc până la întocmirea acestora (vânzarea-cumpărarea între Elena Ceban și Vitalie Todirean din 07 iunie 2014, tranzacția între Vitalie Todirean și Radu Chiriac din 21 iunie 2014 și tranzacția între Radu Chiriac cu Octavian Boțan din luna iunie 2014), este valabilă tranzacția de vânzare-cumpărare a automobilului încheiată între Elena Ceban și Vitalie Todirean, confirmată prin recipisa din 07 iunie 2014 și tranzacția încheiată între Vitalie Todirean și Radu Chiriac, peste 2 săptămâni de la prima tranzacție, adică,

aproximativ la data de 21 iunie 2014, este valabilă tranzacția de vânzare-cumpărare a automobilului încheiată între Radu Chiriac și Octavian Boțan, precum și dacă este sau nu opozabilă procura din 03 iulie 2014 lui Radu Chiriac, Octavian Boțan, Nicolae Scutelnic, în situația în care tranzacțiile de vânzare-cumpărare au avut loc până la momentul eliberării procurii.

Consideră că, instanța de apel eronat a apreciat procura din 03 iulie 2014 ca un act absolut veridic, în baza căruia urmează a fi apreciate celelalte situații și acțiuni între părți, deoarece procura enunțată este una fictivă, eliberată pentru a ascunde o altă tranzacție între părți, mai mult, aceasta urma a fi apreciată și prin prisma prevederilor Avizului consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 4ac-28/13 din 11 noiembrie 2013 cu privire la repararea prejudiciului rezultat prin contravenție.

Susține că, instanța de apel urma să dea apreciere și acțiunilor intimatului, Nicolae Scutelnic la momentul procurării automobilului, reieșind din faptul că, acesta este un bun mobil cu statut special, care se supune înregistrării în Registrul de stat a mijloacelor de transport.

Afirmă că, în argumentarea poziției sale, instanța de apel a concluzionat că, proprietarul mijlocului de transport litigios este Elena Ceban, pe motiv că, certificatul de înmatriculare a automobilului este eliberat pe numele acesteia, iar Vitalie Todirean a fost apreciat ca posesorul automobilului fără drept de înstrăinare, or, procura din 03 iulie 2014 nu prevede acest drept, mai mult ca atât, procura a fost eliberată peste o lună din momentul întocmirii recipisei, prin care se confirmă tranzacția de vânzare-cumpărare, a cărei efecte juridice se produc din data de 07 iunie 2014.

Invocă că, tranzacția de vânzare-cumpărare a automobilului încheiată între Elena Ceban și Vitalie Todirean nu poate fi legalizată pe teritoriul Republicii Moldova și nu poate fi autentificată de nici un notar autorizat, astfel, fiecare cumpărător, conștientizând acest lucru, și-a asumat riscul de a încheia tranzacția fără autentificare notarială și fără înmatricularea mijlocului de transport.

Atenționează că, instanța de apel a pus la baza soluției sale procura autentificată de către Dmitrii Șerepitca, notar din or. Rîbnița.

Consideră că, tranzacțiile în privința automobilului de model Mercedes E-220 urmează a fi apreciate prin prisma prevederilor art. 321 din Codul civil, care reglementează că, dreptul de proprietate este transmis dobânditorului în momentul predării bunului mobil dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Indică că, automobilul este un bun mobil, aflat în circuitul civil, care are un statut special și necesită a fi înmatriculat în Registrul de stat al transporturilor, însă în speță, automobilul nu este obiect al înmatriculării în Registrul de stat al transporturilor din Republica Moldova, considerent din care urmează a fi apreciat ca orice bun mobil. Or, acest automobil nu este obiect al înmatriculării conform prevederilor Hotărârii Guvernului RM nr. 1047 din 08 noiembrie 1999 cu privire la reorganizarea Sistemului informațional automatizat de căutare „Automobilul” în Registrul de stat al transporturilor și introducerea testării a autovehiculelor și remorcilor acestora.

Consideră că, decizia instanței de apel nu poate produce efecte, deoarece a admis la baza soluției acte compromițătoare, care blamează însăși decizia instanței, mai mult, nu au fost examinate probele în ansamblu și interconexiunea lor, or,

aprecierea situației de a decide asupra legalității acțiunilor săvârșite de către părțile litigante au fost examinate prin prisma efectelor produse de procura eliberată de către autoritățile Transnistrene.

Invocă că, tranzacția între Octavian Boțan și Nicolae Scutelnic nu a fost încheiată în formă scrisă conform prevederilor legale, prin urmare, este lovită de nulitate absolută, iar un act lovit de nulitate absolută nu poate fi rezolvit.

Consideră că, automobilul litigios nu poate fi obiect al tranzacțiilor în Republica Moldova ca mijloc de transport, deoarece deține numere de înmatriculare transnistrene, însă poate fi obiect al tranzacției ca orice bun mobil, asupra căruia dreptul de proprietate se transmite odată cu transmiterea bunului, mai mult, această tranzacție nu poate fi autentificată notarial, iar automobilul nici nu poate fi înmatriculat în Registrul de stat al mijloacelor de transport.

Califică ca eronată concluzia instanței de apel precum că, dreptul de proprietate asupra mijlocului de transport aparține Elenei Ceban din considerentul că certificatul de înmatriculare este eliberat pe numele acesteia, or, înmatricularea automobilului pe numele unei anumite persoane nu denotă dreptul de proprietate.

Relevă că, dreptul de proprietate nu apare la momentul înmatriculării mijlocului de transport precum a reținut instanța de apel, dar în baza contractului încheiat conform legislației, invocând în acest și prevederile pct. 1.7 al Anexei nr. 2 din Hotărârea Guvernului RM nr. 1047 din 8 noiembrie 1999, cu privire la reorganizarea Sistemului informațional automatizat de căutare „Automobilul” în Registrul de stat al transporturilor și introducerea testării a autovehiculelor și remorcilor acestora, care reglementează că, înmatricularea vehiculelor (agregatelor) pe numele persoanelor fizice și juridice care au obținut dreptul de proprietate în baza contractului încheiat conform legislației (în formă scrisă simplă, semnat de părțile tranzacției, precum și autentificat cu ștampilă, dacă unul din participanți este persoană juridică) se efectuează la prezentarea contractului în cauză, a documentului de înmatriculare și a cererilor comune pentru introducerea modificărilor în Registrul transporturilor.

Consideră că, recipsa eliberată lui Vitalie Todirean este un înscris legal, valabil și translativ de proprietate, cu achitare în rate, iar aprecierea instanței de apel precum că, acesta nu a dobândit dreptul de proprietate asupra automobilului de model Mercedes E 220, cu numărul de înmatriculare P 889 CE, iar procura eliberată pe numele acestuia nu-i permitea realizarea unor acte de dispoziție cu automobilul indicat, denotă că, nici Octavian Boțan nu dispunea de un astfel de drept, este greșită, deoarece pornește de la axiome false.

Prin referința depusă la data de 03 aprilie 2017 intimatul, Nicolae Scutelnic a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost declarat în termen, or, din materialele cauzei nu poate fi stabilită cu certitudine momentul comunicării deciziei contestate pentru a determina respectarea termenului de declarare a recursului.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții

Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către reprezentantul lui Octavian Boțan, avocatul Alexandru Marginea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către reprezentantul lui Octavian Boțan, avocatul Alexandru Marginea, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul reprezentantului lui Octavian Boțan, avocatul Alexandru Marginea ca inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. art. 269-270, art. 431 alin. alin. (1) și (2), art. 433 lit. a) și art. 440, CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul reprezentantului lui Octavian Boțan, avocatul Alexandru Marginea se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu

Sveatoslav Moldovan

Mariana Pitic